

Justitiedepartementet

Genomförande av säsonganställningsdirektivet (Ds 2017:27)

Bakgrund

Svenska ILO-kommittén har genom remiss den 21 juni 2017 (Ju2017/05569/L7) ombetts att yttra sig över betänkandet *Genomförande av säsonganställningsdirektivet (Ds 2017:27)*.

I promemorian lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/36/EU av den 26 februari 2014 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsonganställning (säsonganställningsdirektivet).

I promemorian föreslås att det införs en ordning med tillstånd för säsongarbete som ska kunna beviljas utlänningar i tredje land som har erbjudits anställning som säsongarbetare i Sverige av en arbetsgivare som är etablerad här. Tillståndet ska beviljas i form av ett arbetstillstånd för säsongarbete, om vistelsen i Sverige inte är längre än 90 dagar. För längre vistelser ska det utfärdas ett kombinerat uppehålls- och arbetstillstånd för säsongarbete, som ska betecknas säsongarbetstillstånd.

De bestämmelser som behövs för att genomföra direktivet i svensk rätt föreslås huvudsakligen bli införda i ett nytt kapitel i utlänningslagen.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2017.

Förslagets förhållande till ILO-konventioner

Promemorian innehåller ingen analys av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

ILO-kommittén vill erinra om att följande ILO-konventioner och rekommendationer är av särskilt intresse med hänsyn till förslagen i betänkandet:

-ILO:s konvention (nr 111) angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning. Konventionen ratificerades av Sverige år 1962 (prop. 1962:70).

-ILO:s konvention (nr 118) angående utlänningars likställande med ett lands egna medborgare i fråga om social trygghet. Konventionen ratificerades av Sverige år 1962 (prop. 1963:29).

-ILO:s konvention (nr 143) om missbruk i samband med migration m.m. och rekommendation (nr 151) om migrerande arbetstagare. Konventionen ratificerades av Sverige år 1982 (prop. 1981/82:146).

Konvention (nr 111) är en av ILO:s kärnkonventioner. Den syftar till att främja likställdhet och avskaffa diskriminering i fråga om anställning och yrkesverksamhet. Konvention (nr 118) syftar till att främja utlänningars likställande med ett lands egna medborgare i fråga om social trygghet. Konvention (nr 143) innehåller en första del om missbruk i samband med migration och en andra del om främjande av migrerande arbetstagares likställdhet avseende bland annat anställning och yrkesutövning, social trygghet och fackliga rättigheter. I konvention (nr 143) är artiklarna 8, 10 och 14 av särskild relevans i förhållande till de aktuella förslagen.

Diskriminering, likabehandling och social trygghet

I Promemorian görs bedömningen att förslagen till ändringar inte påverkar Sveriges gällande rätt vad rör diskriminering av och likabehandling för migrerande arbetstagare. Utöver detta görs även bedömningen att förslagen inte påverkar Sveriges gällande rätt angående likabehandling i fråga om social trygghet.

I artikel 1.1 a i konvention (nr 111) definieras diskriminering som varje åtskillnad, uteslutning eller företräde på grund av ras, hudfärg, kön, religion, politisk uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung, som har till följd att likställdhet med avseende på möjligheter eller behandling i fråga om anställning eller yrkesutövning omintetgörs eller beskärs.

Artikel 3 i konvention (nr 118) reglerar att varje medlemsstat ska inom sitt territorium i förhållande till sin lagstiftning tillförsäkra medborgare från varje annan medlemsstat som ratificerat konventionen, samma behandling som landets egna medborgare, ifråga om såväl anslutning till som rätt till förmåner inom varje gren av social trygghet, beträffande vilken medlemsstaten godtagit konventionens förpliktelser.

Artikel 10 i konvention (nr 143) kräver att varje medlemsstat utformar och genomför en politik som syftar till att garantera likställdhet avseende anställning och yrkesutövning, social trygghet, fackliga och kulturella rättigheter och individuella och kollektiva rättigheter för migrerande arbetstagare.

ILO-kommittén gör bedömningen att förslagen i promemorian är förenliga med artikel 1.1.a i konvention (nr 111), artikel 3 i konvention (nr 118) samt artikel 10 i konvention (nr 143).

Förändrad sysselsättning

Promemorian föreslår att en arbetstagare som inom giltighetstiden för ett tillstånd om säsongsarbete ansöker om en förlängning av tillståndet eller om ett nytt sådant tillstånd, får vistas och arbeta i Sverige till dess tillståndsfrågan har avgjorts. Promemorian föreslår även att Sverige har rätt att förlänga och förnya arbetstagarens tillståndstid, upp till den maximala perioden för vistelsen om sex månader, om förutsättningarna för att bevilja tillstånden är uppfyllda.

Artikel 8 i konvention (nr 143) anger att en migrerande arbetstagare som lagligen vistas i landet för att arbeta inte ska anses vistas illegalt i landet enbart för att han förlorat sin anställning, något som inte i och för sig ska medföra att hans uppehållstillstånd eller eventuella arbetstillstånd indrages.

ILO-kommittén gör bedömningen att förslagen i promemorian är förenliga med artikel 8 i konvention (nr 143).

Villkor för tillståndet

Promemorian föreslår att migrerande arbetstagare har rätt att byta arbetsgivare och slag av arbete under den maximala perioden av tillåten vistelse (sex månader) under förutsättning att ansökan om tillstånd skickas in till Migrationsverket. Ansökan kan göras från Sverige.

Artikel 14 i konvention (nr 143) föreskriver att fritt val av sysselsättning med bibehållen rätt till geografisk rörlighet får göras beroende av att den migrerande arbetstagare lagligen har vistats inom dess territorium för att där erhålla sysselsättning under en föreskriven period av max två år.

ILO-kommittén gör bedömningen att förslagen i promemorian är förenliga med artikel 14 i konvention (nr 143).

Svenska ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén beklagar att promemorian inte redovisar någon analys av hur förslagen förhåller sig till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner. Avsaknaden av en sådan analys försvårar för ILO-kommittén att göra enbedömning av förslagets förhållande till relevanta ILO-konventioner.

ILO-kommitténs bedömning är att förslagen inte står i strid med Sveriges åtaganden enligt någon ILO-konvention ratificerad av Sverige.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad Stefan Hult och ledamöterna Barbro Köhler Krantz, Niklas Beckman, Amelie Berg, Oscar Ernerot, Ellen Nygren och Elise-Marie Donovan.

Närvarande har även varit Helle Ellehøj, Malin Broman Lindfors och Annette Elfborg från sekretariatet, ersättarna Malin Skäringer, Anders Jonsson och Anna Gustafsson samt adjungerade Fredrik Jonsson och Christina Janzon. Ärendet har handlagts av undertecknad adjungerad sekreterare.

För Svenska ILO-kommittén

Stefan Hult
Ordförande

Susanna Ståhl
Adjungerad sekreterare